

Ако съ единъ ножъ вие правите операция, изрѣзвате на човѣка болното място и съ сѫщия инструментъ му прѣрѣзвате грѣцмуля, не може да кажете, че на място сте употребили вашия ножъ; то е вече вършене на прѣстѣпление. Ама нѣкои ще рекатъ: „Ние не сме направили такова нѣщо“. О, колко учители знаят, които сѫ прѣрѣзали грѣцмуля на своите ученици; на колцина тѣ сѫ отрѣзали и краката, рѣзѣтѣ, ушиятѣ! — въ морално отношение разбирамъ. Господъ не е поставилъ тѣзи хора за учители, тѣ сѫ самозвани такива. Въ всѣка църква има такива учители, които сѫ седѣли като споменатия бѣлгари, само една седмица въ училището и сѫ тръгнали да проповѣдватъ.

Сега, какво трѣбва да подразбирате подъ думата „учителъ“. Тази дума има отношение къмъ чисто духовния свѣтъ. Не е учителствуване да учишъ хората, какъ да градятъ църкви, какъ да посѣватъ цвѣти, зеле; това не е учителствуване. Доброто учителствуване подразбира единъ актъ на висше самосъзнание — трѣбва да се извѣрши единъ чисто духовенъ процесъ, между учителя и ученика трѣбва да има едно пълно съзнание, върху задачата, която има да изпълнятъ, да сѫществува една обмѣна, каквато сѫществува между майката и отгледваното отъ нея дете, учителътъ да прѣдаде извѣстни истини, и ученикътъ да ги използува както трѣбва. Ще ви приведа за обяснение другъ единъ примѣръ. Разправяятъ за единъ англичанинъ, ходилъ на ловъ въ Индия, че когато завивалъ по една пѫтека, усѣтилъ единъ силенъ ударъ на лѣвата ръка, ударъ нанесенъ отъ една тигрица. Тя се задоволила само да му счупи лѣвата ръка, за